Lietas Nr. C19039913
Lietas arhīva Nr. CA-0353-14/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2014.gada 30.decembrī

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja A.KLAIŠE
un tiesneses R.VĪVA un L.KRAULE
ar sekretāri K.ALPĒNU

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu AS „DNB banka" prasībā pret /pers. E/ par ķīlas tiesību realizēšanu sakarā ar /pers. E/ iesniegto apelācijas sūdzību par Kuldīgas rajona tiesas 2014.gada 27.augusta spriedumu.

Tiesas sēdē tiesas kolēģija

k o n s t a t ē j a

2013.gada 3.jūlijā AS „DNB banka" (turpmāk – prasītāja) cēlusi prasību Kuldīgas rajona tiesā pret /pers. E/ (turpmāk - atbildētāja), lūdzot piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai parādu 59 317,68 EUR, samaksāto valsts nodevu 1696,09 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR un noteikt prasītājai tiesības saņemt no atbildētājas /pers. E/ likumiskos procentus – 6% gadā no nesamaksātās pamatsummas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

2013.gada 6.novembrī prasība grozīta, lūdzot atzīt prasītājai tiesības realizēt ieķīlāto nekustamo īpašumu –/Nosaukums B/, kas atrodas Kuldīgas rajonā, Nīkrāces pagastā, kas pieder atbildētājai nepārsniedzot reģistrētās hipotēkas 52 000 EUR (Ls 36 545,81) apmēru. Lūdz piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai, visus tiesāšanās izdevumus, tai skaitā valsts nodevu 71,14 EUR (Ls 50), kā arī ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (Ls 3,30).

Prasība pamatota uz Civillikuma 1., 5., 1278., 1280., 1286., 1290., 1309., 1319., 1587., 1651., 1652.panta 3.punktu, 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1754., 1755., 1756., 1757., 1764., 1765., 1775., 1779., 1934., 1943.pantu, 1946.panta pirmo daļu.

Ar Kuldīgas rajona tiesas 2014.gada 27.augusta spriedumu prasītājai atļauts realizēt ķīlas tiesības uz /pers. E/ piederošo nekustamo īpašumu –/Nosaukums B/, kas atrodas Skrundas novadā, Nīkrāces pagastā, kadastra Nr./numurs A/, nepārsniedzot reģistrētās hipotēkas 52 000 EUR apmēru. No atbildētājas par labu prasītājai piedzīti tiesāšanās izdevumi 75.84 EUR, par labu valstij izdevumi par tiesas pavēstu piegādāšanu 11,40 EUR. Prasītājai atmaksāta pārmaksātā valsts nodeva 1624,95 EUR.

Pirmās instances tiesa spriedumā konstatējusi, ka 2006.gada 13.novembrī starp prasītāju un /pers. G/ noslēgts Kredīta līgums Nr.11446/6H12 (ar grozījumiem Nr.1,2), piešķirot /pers. G/ 52 085,37 EUR aizdevumu. No Kredīta līguma izrietošo saistību izpilde nodrošināta ar hipotēku, ieķīlājot prasītājas labā /pers. G/ piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/. Ar 2008.gada 4.novembra Ķīlas līguma Pārjaunojuma līgumu /pers. G/ vietā kā ķīlas devēja stājusies atbildētāja, pārņemot visas agrākā ķīlas devēja saistības, jo viņa iegādājusies ieķīlāto nekustamo īpašumu.

Tiesa norādījusi, ka nav pamata apšaubīt parāda apmēru un ķīlas tiesības, jo starp atbildētāju un prasītāju 2006.gada 13.novembrī tika noslēgts Kredīta līgums un Pārjaunojuma līgums, ar kuru atbildētāja prasītājai ieķīlājusi nekustamo īpašumu –/Nosaukums B/, Nīkrāces pagastā, Kuldīgas rajonā.

Tiesa atsaukusies uz Civillikuma 1278.pantu, ka ķīlas tiesība ir tāda tiesība uz svešu lietu (Civillikuma 841.p.), uz kuras pamata šī lieta nodrošina kreditoram viņa prasījumu tādā kārtā, ka viņš var no tās dabūt šā prasījuma samaksu. Proti, ķīlas tiesība kā lietu tiesība ļauj ķīlas ņēmējam izmantot ieķīlāto lietu kā parāda saistības nodrošinājumu, tādējādi, ka viņš var dabūt parāda samaksu no pašas ieķīlātās lietas vai no tās pārdošanā saņemtās naudas.

Saskaņā ar Civillikuma 1280.pantu, katrā ķīlas tiesībā ir nepieciešams prasījums, par ko ķīla atbild.

Atbilstoši Civillikuma 1306.pantam ieķīlāt lietu var tikai tas, kam vispār ir tiesība ar savu lietu brīvi rīkoties. Kas var brīvi rīkoties ar savu lietu, tas arī var to ieķīlāt par svešu saistību.

Tiesa norādījusi, ka Civillikuma 1319.pantā ir noteikts, ka ķīlas ņēmējs, kuru parādnieks nav noteiktā laikā apmierinājis, var meklēt sev apmierinājumu no ieķīlātās lietas un šajā nolūkā spert visus vajadzīgos soļus tās pārdošanai.

Tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu, piemērojot tiesību normas, ņēmusi vērā judikatūru - Augstākās tiesas Senāta spriedumu lietā Nr. SKC-167, kurā norādīts, ka atbilstoši Civillikuma 1278.pantam ķīlas tiesība ir ne īpašnieka lietu tiesība, kuras uzdevums ir aizsargāt kreditoru un dot viņam iespēju pārdot parādnieka īpašumu, lai ar iegūtajiem naudas līdzekļiem segtu parādu. Atkarībā no ķīlas līgumā ietvertajiem noteikumiem, ķīlas tiesības realizācija var notikt vai nu Civilprocesa likuma 49.nodaļas (Nekustamā īpašuma labprātīga pārdošana izsolē tiesas ceļā), 50.nodaļas (Saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana) vai prasības kārtībā.

Tiesas ieskatā konkrētajā gadījumā parādniece /pers. G/ par aizdevuma līguma saistību pārkāpumiem atbild kā parādniece, savukārt atbildētāja par parādnieces /pers. G/ aizdevuma līguma pārkāpumiem, atbild tikai tādā apjomā, kādā to paredz ķīlas līgums, jo prasītāja noslēdzot ķīlas līgumu ar atbildētāju nodibinājusi lietu tiesības.

Tiesa atsaukusies uz Ķīlas līguma 5. punktu, kura noteikumus apņēmusies pildīt atbildētāja un Pārjaunojuma līguma 6.punktu, kur noteikts, ka ķīlas ņēmējs ir tiesīgs pārdot ķīlas priekšmetu par brīvu cenu pēc noteikumiem par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā, ja parādnieks ilgāk kā 45 dienas kavē kādas no Galvenajā līgumā noteiktajām saistībām. Galvenā līguma saistību neizpildes vai nepienācīgas izpildes faktu konstatē ķīlas ņēmējs un paziņo par to ķīlas devējam.

Saskaņā ar Civillikuma 1309.pantu, ķīlas tiesība izbeidzas pati no sevis, kad dzēš prasījumu, kuram tā nodibināta, vienalga, kādā kārtā tas izdarīts.

Tiesa atzinusi, ka atbildētāja 2012.gada 18.oktobrī brīdināta par to, ka /pers. G/ pieļauj saistību kavējumu un ka saistību izpildei piedziņa var tik vērsta pret ieķīlāto nekustamo īpašumu.

Tiesa secinājusi, ka prasītāja kā kreditors, kas nav saņēmusi parāda atmaksu no parādnieces /pers. G/, ir informējusi ķīlas devēju par to, ka parādniece nepilda saistības un ir tiesīga lūgt atļaut realizēt ieķīlāto atbildētājai piederošo nekustamo īpašumu /Nosaukums B/, Nīkrāces pagastā, Skrundas novadā.

Tiesa atzinusi, ka parādniece /pers. G/ nav pildījusi Kredīta līguma nosacījumus, līdz ar to prasītājai ir tiesības lūgt atļaut realizēt atbildētājai kā ķīlas devējai piederošo nekustamo īpašumu.

Apstāklis, ka parādniecei /pers. G/ ir pasludināts maksātnespējas process neatsvabina ķīlas devēju no pienākuma dot ķīlas ņēmējam apmierinājumu, sakarā ar nodrošināto saistību neizpildi, jo īpašums ticis ieķīlāts tikai un vienīgi 2006.gada 13.novembra Kredīta līguma Nr.11446/6H12 (ar grozījumiem) saistību izpildei.

Pie šādiem apstākļiem, tiesa atzinusi, ka prasītājai ir tiesības savu prasījumu dzēšanai gūt apmierinājumu no ieķīlātā atbildētājai piederošā nekustamā īpašuma.

Apelācijas sūdzību par Kuldīgas rajona tiesas 2014.gada 27.augusta spriedumu iesniedzis atbildētājas /pers. E/ pilnvarotais pārstāvis /pers. I/, lūdzot prasību noraidīt. Apelācijas sūdzībā norādīts, ka spriedumā nav objektīvi izvērtēti lietas materiāli un nepareizi piemērotas procesuālās likuma normas.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tā kā ķīlas tiesība dod iespēju atņemt īpašuma tiesību pret īpašnieka gribu, prasība ceļama pret personu, kura ieķīlājusi nekustamo īpašumu. Ja nekustamais īpašums ieķīlāts par svešu saistību, tad kreditoram ir iespējams celt saistībtiesisku jeb personisku prasību pret galveno parādnieku par parāda piedziņu, kā arī lietisku prasību pret ķīlas devēju par ķīlas tiesības realizēšanu.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa piemērojusi Civillikuma 1278.pantu, neievērojot kopsakarības un konkrētās lietas īpatnības. Prasītāja grozījusi prasības pamatu un priekšmetu no mantiska prasījuma uz nemantisku un tā kopsakarā saskatāmas pretrunas lēmumā par valsts nodevas atmaksu.

Tiesas sēdē prasītājas pilnvarotais pārstāvis /pers. J/ apelācijas sūdzību neatzina, prasību lūdza apmierināt.

Atbildētāja/pers. E/ uz tiesas sēdi neieradās, iesniegumā lūdza atlikt lietas izskatīšanu, jo uz tiesas sēdi nevarot ierasties sakarā ar slimību. Pievienota darbnespējas lapa, nav iesniegts izraksts par ārsta noteikto ārstniecības režīmu.

Tiesas kolēģija atzina atbildētājas neierašanos uz tiesas sēdi par neattaisnotu un nolēma skatīt lietu pēc būtības bez atbildētājas klātbūtnes.

Civillietu tiesas kolēģija, noklausoties prasītājas pārstāvja paskaidrojumus un iepazīstoties ar rakstveida pierādījumiem uzskata, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un prasība apmierināma.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti prasību apmierinājusi.

2006.gada 13.novembrī starp prasītāju un /pers. G/ noslēgts Kredīta līgums Nr.11446/6H12 (lietas 13.lapa), ar kuru prasītāja /pers. G/ aizdevusi naudas līdzekļus 52 000 EUR līdz 2016.gada 12.novembrim (lietas 13.-15.lapa).

Aizdevuma summa /pers. G/ izmaksāta 2006.gada 23.novembrī 11 446,47 EUR, 2006.gada 7.decembrī 40 553,53 EUR un 2009. gada 30.oktobrī 85,37 EUR (lietas 23.-25.lapa).

Ar 2008.gada 4.novembra Kredīta līguma grozījumiem Nr.1 augšminētajam aizdevumam mainīta procentu likme uz 1,6% gadā (lietas 16.-17.lapa).

Ar 2009.gada 25.septembra Kredīta līguma grozījumiem Nr. 2 /pers. G/ izsniegts papildus kredīts 85,37 EUR un noteikts, ka kopējā kredīta summa pēc palielinājuma ir 52085,37 EUR. Papildus procentu likme noteikta 1,6% gadā un par kredīta atmaksas datumu noteikts 2028.gada 12.novembris (lietas 18.-19.lapa).

No Tiesu informatīvās sistēmas redzams, ka kredītņēmēja /pers. G/ no 2012.gada 16.janvāra pasludināta par maksātnespējīgu.

2006.gada 13.novembrī /pers. G/ savu aizņēmumu prasītājai nodrošinājusi ar hipotēku nekustamajam īpašumam /Nosaukums B/, Nīkrāces pagastā, Kuldīgas rajonā, noslēdzot Ķīlas līgumu Nr.11446/6H12-1 (lietas 20.lapa).

Ar 2008.gada 4.novembra Ķīlas līguma Nr.11446/6H12 – 1 Pārjaunojuma līgumu /pers. G/ kā ķīlas devējas vietā, stājusies atbildētāja /pers. E/ (lietas 21.lapa).

Atbildētājas īpašuma tiesības Kuldīgas zemesgrāmatu nodaļā uz ieķīlāto nekustamo īpašumu /adrese B/ reģistrētas 2008.gada 25.novembrī (lietas 26.lapa).

Ar 2009.gada 25.septembra Grozījumiem Nr. l Ķīlas līguma Pārjaunojuma līgumā atbildētāja kā ķīlas devēja ar minēto ķīlu nodrošinājusi visu aizdevuma summu 52 085,37 EUR un visus no aizdevuma līguma neizpildes radušos prasījumus (lietas 22.lapa).

Kuldīgas zemesgrāmatu nodaļas, Nīkrāces pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs B/, kadastra Nr. /numurs A/, reģistrēti pārgrozījumi, sakarā ar pārjaunojuma līgumu (lietas 26.lapa).

2008.gada 4.novembra Ķīlas līguma Nr.11446/6H12 – 1 Pārjaunojuma līguma II punktā, puses vienojušās, ka ar šī līguma noslēgšanu agrākā ķīlas devēja vietā stājas ķīlas devējs – atbildētāja, pārņemot visas agrākā ķīlas devēja saistības, lai nodrošinātu ķīlas ņēmēja prasījumus, kuri kreditoram var rasties pret /pers. G/, kā kredītņēmēju.

III punktā norādīts, ka ķīlas ņēmējs piekrīt, ka ar šī līguma noslēgšanu agrākā ķīlas devēja vietā iestājas ķīlas devējs, pārņemot visas agrākā ķīlas devēja tiesības, pienākumus, kā arī saistības pret ķīlas ņēmēju pāriet ķīlas devējam, bet agrākais ķīlas devējs tiek atbrīvots no ķīlas līguma izrietošajām saistībām pret ķīlas ņēmēju.

Ķīlas līguma IV punktā puses vienojušas par to, ka ķīlas devējs – atbildētāja pārņem visas agrākā ķīlas devēja saistības pret ķīlas ņēmēju, kas izriet no ķīlas līguma, uz tādiem pašiem noteikumiem, kādi ir noteikti ķīlas līgumā, ietverot arī noteikumus par ķīlas priekšmeta realizāciju un līgumsodiem (lietas 21.lapa).

Pie šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka prasītājai ir tiesības savu prasījumu dzēšanai, kas izriet no 2008.gada 4.novembra Ķīlas līguma Nr.11446/6H12 – 1 Pārjaunojuma līgums ar grozījumiem, gūt apmierinājumu no ieķīlātā /pers. E/ piederošā nekustamā īpašuma /Nosaukums B/, kas atrodas Kuldīgas rajonā, Nīkrāces pagastā, kadastra Nr./numurs A/.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu tiesas kolēģija atzīst, ka Kuldīgas rajona tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir

pareizs un pilnībā pietiekams, tādēļ pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa piemērojusi Civillikuma 1278.pantu, neievērojot kopsakarības un konkrētās lietas īpatnības, bet nav minēts, ko konkrēti tiesa nav izvērtējusi un ko nepareizi piemērojusi. Apelācijā norādīts, ka prasītāja grozījusi prasības pamatu un priekšmetu no mantiska prasījuma uz nemantisku un tā kopsakarā saskatāmas pretrunas lēmumā par valsts nodevas atmaksu. Tā kā apelācijas sūdzībā nav norādes uz konkrētām pretrunām attiecībā uz valsts nodevas atmaksu, tiesas kolēģijai nav pamata šo jautājumu pārvērtēt.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, no atbildētājas par labu prasītājai piedzenama nomaksātā valsts nodeva 71,14 EUR un izdevumi par tiesas pavēstu piegādāšanu 4,70 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu, no atbildētājas valsts labā piedzenami izdevumi par tiesas pavēstu piegādāšanu 15.49 EUR.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 430., 432. un 434. pantu, tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

Atļaut AS „DNB banka", reģistrācijas Nr.40003024725, realizēt ķīlas tiesības, kas izriet no 2008.gada 4.novembra Ķīlas (hipotēkas) līguma Nr.11446/6H12 – 1 Pārjaunojuma līguma ar grozījumiem, kas noslēgts ar /pers. E/, personas kods /personas kods/, uz ķīlas priekšmetu nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr. /numurs A/, reģistrēts Kuldīgas zemesgrāmatu nodaļā, nodalījuma Nr./numurs/, nepārsniedzot reģistrētās hipotēkas 52000 EUR apmēru.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu AS „DNB bank", reģistrācijas Nr.40003024725 nomaksāto valsts nodevu 71,14 EUR (septiņdesmit viens *euro* un 14 centi), izdevumus par tiesas pavēstu piegādāšanu 4,70 EUR (četri *euro* un 70 centi) un par labu valstij izdevumus par tiesas pavēstu piegādāšanu – 15.49 EUR (piecpadsmit *euro* un 49 centi).

Noteikt /pers. E/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Kurzemes apgabaltiesā un iemaksājot 284,57 *euro* drošības naudu.

Priekšsēdētāja A.KLAIŠE

Tiesneses L.KRAULE

R.VĪVA